

## **Concluziile Consiliului Uniunii Europene și ale statelor membre reunite în cadrul Consiliului privind îmbunătățirea răspunsului justiției penale la radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent**

CONSTATÂND că radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent, ca urmare a caracterului său multidimensional și dinamic, ridică probleme semnificative și evolutive care trebuie să fie abordate și la nivel judiciar, în special de către statele membre dar și, după caz, printr-un sprijin coordonat la nivel european, în conformitate cu tratatele;

REAMINTIND că, în cadrul Strategiei UE de combatere a terorismului<sup>[1]</sup>, Consiliul a adoptat o versiune revizuită a „Strategiei UE pentru combaterea radicalizării și a recrutării” în iunie 2014<sup>[2]</sup>, iar în decembrie 2014<sup>[3]</sup> și iunie 2015<sup>[4]</sup> a menționat importanța prevenirii și combaterii fenomenului ca prioritate pentru acțiuni viitoare;

REAMINTIND că, în declarația sa din 12 februarie 2015<sup>[5]</sup>, Consiliul European a subliniat necesitatea de a se institui inițiative în ceea ce privește reabilitarea în context judiciar cu scopul abordării factorilor care contribuie la radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent, inclusiv în penitenciare;

PE BAZA discuțiilor miniștrilor de justiție în ceea ce privește un răspuns judiciar eficace la radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent, concluzionate prin Declarația comună de la Riga din 29-30 ianuarie 2015, precum și a dezbaterilor din cadrul prânzului de lucru la nivel ministerial din 13 martie 2015 și, cel mai recent, a rezultatelor conferinței ministeriale din 19 octombrie 2015 consacrată acestui subiect;

ȚINÂND SEAMA de faptul că în comunicarea Comisiei intitulată „Prevenirea radicalizării către terorism și extremismul violent: consolidarea reacției UE”<sup>[6]</sup>, în Agenda europeană privind securitatea din aprilie 2015<sup>[7]</sup>, precum și în concluziile Consiliului privind Strategia reînnoită de securitate internă din iunie 2015<sup>[8]</sup>, se consideră că aspectele specifice ale dezangajării, reabilitării și de/anti-radicalizării reprezintă o prioritate de acțiune în următorii ani;

Consiliul Uniunii Europene și statele membre reunite în cadrul Consiliului,

CONSIDERĂ necesar să adopte o abordare transsectorială și multidisciplinară pentru combaterea efectivă a radicalizării care duce la terorism și la extremism violent, ținând cont de toate diferitele aspecte: prevenirea, cercetarea, urmărirea penală, condamnarea, reabilitarea și reintegrarea.

CONSIDERĂ necesar, în acest sens, să asigure coordonarea și sinergiile adecvate între toate părțile interesate publice și private relevante, în special procurorii și judecătorii, utilizând instrumentele juridice și politicile existente, cu respectarea deplină a statului de drept și a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,

ȚINÂND SEAMA ÎN MOD CORESPUNZĂTOR de riscurile la adresa securității publice

CONȘTIENTE de necesitatea diferențierii în funcție de necesitățile reale și de riscurile specifice ale fiecărei situații locale, de sistemele juridice și de organizarea judiciară la nivel național, precum și de părțile și părțile interesate implicate și, prin urmare, de necesitatea unei abordări de la caz la caz,

CONCHID, așadar, că următoarele acțiuni ar contribui la răspunsul justiției penale la radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent, ÎNDEAMNĂ toate părțile interesate relevante să pună în aplicare acțiuni corespunzătoare ori de câte ori și oriunde este posibil și ACCENTUEAZĂ rolul esențial al actorilor locali

### 1. Structura și organizarea regimurilor de detenție

- statele membre urmează să pună în aplicare o politică gândită și diferențiată pentru a preveni radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent în penitenciare, adaptată la circumstanțele naționale și la necesitățile persoanelor implicate, care

ar putea include elemente precum

- dezvoltarea de instrumente de evaluare a riscurilor și de instrumente de depistare a semnelor timpurii ale radicalizării și consolidarea schimbului de informații între diferiți actori din lanțul justiției penale
- asigurarea unui număr adecvat de reprezentanți religioși bine formați în penitenciare și acordarea de sprijin lucrătorilor și consilierilor sociali
- oferirea pentru deținuți a unor posibilități de învățare și de dezvoltare a competențelor de gândire critică în penitenciare
- asigurarea unui mediu carceral sigur pentru a aplica programe eficace de reabilitare și reintegrare, acordând atenție nivelului de respect și interacțiune dintre personalul penitenciarelor și deținuți
- în acest context, continuarea eforturilor de îmbunătățire a condițiilor de detenție, în conformitate cu normele elaborate și activitatea curentă în domeniu în cadrul Consiliului Europei

- în acest context, statele membre urmează să se bazeze pe lecțiile învățate, cele mai bune practici și recomandările propuse de RAN și în special de grupul de lucru „RAN detenție și probațiune”, cel mai recent în documentul acestuia de evaluare a situației din octombrie 2015 intitulat „Abordarea radicalizării în contextul detenției și al probațiunii”

- RAN urmează să asigure o platformă pentru schimbul de bune practici pe această temă și să contribuie la revizuirea manualului din 2008 redactat de Austria, Franța și Germania privind modul de abordare a radicalizării care duce la terorism și la extremism violent, în special în penitenciare

- statele membre urmează să elaboreze, după caz, programe de deradicalizare/dezangajare/reabilitare în penitenciar, în pregătirea eliberării, precum și programe după eliberare pentru promovarea reintegrării

- statele membre urmează să utilizeze Centrul de excelență RAN, iar acesta urmează să le ofere sprijin în instituirea programelor respective, conform necesităților.

## 2. Măsuri alternative sau suplimentare urmăririi penale și/sau detenției

- statele membre urmează să abordeze multidisciplinar și holistic confruntarea cu luptătorii teroriști străini, incluzând, după caz, schimbul de informații relevante între autoritățile de aplicare a legii, serviciile de securitate și procuratură și, după caz, cu autoritățile locale și lucrătorii sociali; aceasta se poate face prin instituirea de organisme sau metode de lucru multidisciplinare sau în alt mod, asigurând urmărirea cazurilor în mod integrat

- statele membre urmează să utilizeze ECRIS la întregul său potențial, iar Comisia urmează să prezinte o propunere de extindere a ECRIS pentru a cuprinde resortisanți ai țărilor terțe

- statele membre urmează să examineze, în cadrul organizării lor judiciare interne și folosind flexibilitățile sistemului lor judiciar (juvenil) penal, o abordare adaptată, de la caz la caz, bazată pe o evaluare corespunzătoare a riscurilor care să țină cont de preocupările legate de securitate și de siguranța publică, incluzând, după caz, măsuri alternative sau suplimentare urmăririi penale și/sau detenției în toate stadiile procedurii, printre care reabilitarea, inclusiv drept condiție pentru probațiune sau suspendarea sentințelor de detenție

- statele membre urmează să ia în considerare utilizarea și dezvoltarea în continuare a unui instrument de evaluare a riscului pentru sistemul judiciar care să fie utilizat la examinarea măsurilor alternative sau suplimentare sus-menționate, pe baza unei abordări individuale, care să includă posibilitatea reevaluării riscului la intervale regulate, ținând cont că deradicalizarea este un proces dinamic; în acest context, utilizarea activităților deja desfășurate de Consiliul Europei și de Centrul internațional pentru combaterea terorismului (ICCT).

## 3. Integrare, reabilitare și reintegrare

- statele membre urmează să depună eforturi de abordare a factorilor subiacenți ai radicalizării care duce la terorism și la extremism violent prin măsuri preventive specifice, prin dezvoltarea de acțiuni și programe de inducere a coeziunii, inclusiv în domeniul educației, care promovează drepturile fundamentale, statul de drept și democrația și încurajează societățile favorabile incluziunii, tolerante și pluraliste

- autoritățile locale, naționale, europene și internaționale, împreună cu societatea civilă, urmează să dezvolte metode și instrumente pentru eliminarea stereotipurilor și dezvoltarea de contradiscursuri adresate unor grupuri-țintă diferite, inclusiv prin crearea de rețele și spații publice pentru dialog

- în acest context, statele membre, cu sprijinul Comisiei și al agențiilor UE în cauză, urmează să abordeze în mod deosebit utilizarea internetului pentru radicalizare și recrutare în scopuri teroriste, precum și pentru discursuri online care alimentează teama, răspândesc ideile preconcepute și stereotipurile care vizează comunități și grupuri specifice și incită la violență și la ură, mai ales prin intensificarea cooperării, inclusiv cu furnizorii de servicii de internet, privind comunicarea strategică și, după caz, unitățile de semnalare a conținutului online, de exemplu continuarea sprijinului financiar și de altă natură pentru Unitatea de semnalare a conținutului online din cadrul Europol și pentru Echipa consultativă pentru comunicarea strategică privind Siria

- statele membre urmează să pună în aplicare măsuri care să permită reabilitarea, deradicalizarea sau dezangajarea atât în

interiorul, cât și în afara penitenciarelor și reintegrarea în societate a persoanelor repatriate și a celor împiedicate să călătorească, adaptate la situația locală și la cazurile individuale

- statele membre urmează să implice victimele și foștii luptători teroriști străini reabilitați, precum și lucrătorii sociali, comunitățile și familia
- statele membre urmează să facă între ele schimb de experiență și de cele mai bune practici în ceea ce privește reabilitarea, deradicalizarea și dezangajarea, în interiorul sau în afara penitenciarelor
- statele membre urmează să utilizeze expertiza Centrului de excelență RAN, iar acesta urmează să le ofere sprijin în instituirea programelor respective, conform necesităților.

#### 4. Formare

- statele membre urmează să asigure resursele pentru formarea adecvată a tuturor actorilor (personal din penitenciare, consilieri de probațiune, personal judiciar etc.) implicați în relația cu extremiști violenți radicalizați sau cu cei expuși riscului radicalizării, într-un mod susținut și multidisciplinar și utilizând sprijinul disponibil la nivelul UE și la nivel internațional
- Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN), CEPOL și, folosind expertiza Eurojust, a Centrului de excelență RAN precum și, după caz, a Confederației europene privind eliberarea condiționată (CEP) și a EuroPris, urmează să sprijine statele membre printr-o varietate de mijloace de formare (cursuri tradiționale, seminarii online, schimb de personal, ...) pentru întregul lanț al actorilor justiției penale care se confruntă cu terorismul; în acest context ar trebui să se acorde o atenție specială metodologiei de evaluare a riscurilor și dezvoltării de programe de reabilitare, utilizării alternativelor la detenție, precum și posibilităților similare de formare pentru actorii care nu sunt de natură judiciară implicați în relația cu persoane radicalizate.

#### 5. Învățare din monitorizare și schimb de bune practici

- utilizând monitorul său privind condamnarea pentru terorism (TCM), Eurojust urmează să continue monitorizarea tendințelor și evoluțiilor cadrului legislativ aplicabil și ale jurisprudenței relevante în statele membre în ceea ce privește terorismul și radicalizarea violentă, incluzând utilizarea alternativelor la urmărirea penală și detenție, și să contribuie astfel la dezvoltarea în continuare a politicii penale în legătură cu luptătorii teroriști străini
- Eurojust, RAN (prin grupurile sale de lucru, precum și prin centrul său de excelență), EJTN și, după caz, Europol precum și CEP și EuroPris, urmează să stimuleze schimbul de practici existente la nivel național și de lecții învățate din acestea, utilizând și eforturile depuse în cadrul altor organisme relevante (în special UNICRI<sup>[9]</sup> și GCTF<sup>[10]</sup>) cu privire la răspunsul justiției penale la radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent, în special aspectele abordate la punctele 1-4:

- structura și organizarea centrelor de detenție
- instrumentele de evaluare a riscurilor care urmează să fie utilizate de judecători și procurori, precum și de personalul din penitenciare pentru evaluarea nivelului amenințării reprezentate de luptătorii teroriști străini și de repatriați
- sistemele „de triere”, cu scopul de a evalua cel mai adecvat „fir” pentru fiecare caz individual
- măsuri alternative sau suplimentare urmăririi penale și/sau detenției, în special programe de reabilitare atât în interiorul, cât și în afara penitenciarelor
- cooperare între actori relevanți implicați atât în interiorul, cât și în afara contextului judiciar, inclusiv formare
- politica în materie penală cu privire la luptătorii teroriști străini
- utilizarea internetului și a platformelor sociale

#### 6. Finanțare

- Comisia urmează să faciliteze cele sus-menționate prin finanțare UE pentru programe de formare adresate diferitelor părți interesate implicate și pentru proiecte specifice, în conformitate cu normele programelor de finanțare relevante,
- Comisia urmează să pună la dispoziție finanțare pentru statele membre în vederea dezvoltării de programe de deradicalizare/reabilitare atât în penitenciare, cât și pentru a fi utilizate în cadrul procedurilor penale, în special prin reproducerea exemplarelor utile de bune practici din statele membre, cu prioritate, precum și pentru a sprijini instituirea unor astfel de programe de către Centrul de excelență RAN
- statele membre urmează să desfășoare proiecte specifice destinate unei mai bune aplicări a legislației în materie de rasism și xenofobie, inclusiv prin formarea judecătorilor, procurorilor și a poliției; Comisia va pune la dispoziție fonduri specifice în acest scop
- statele membre urmează să sprijine organizațiile societății civile în promovarea toleranței și contracararea criminalității bazate pe ură și a discursului de incitare la ură, inclusiv prin dezvoltarea de contradiscursuri online, cu contribuție în acest sens din partea Comisiei
- Comisia urmează să stimuleze introducerea de politici de integrare socială prin intermediul Fondului social european
- statele membre urmează să încurajeze diferitele părți interesate implicate, inclusiv actorii din justiția penală, autoritățile locale

și societatea civilă să utilizeze pe deplin finanțarea disponibilă

- acțiunile sus-menționate ar trebui să se desfășoare în cadrul resurselor financiare prevăzute în cadrul financiar multianual, iar aceste chestiuni urmează să fie integrate în evaluarea la jumătatea perioadei a prezentului cadru.

#### 7. Dimensiunea externă

- UE urmează să promoveze măsuri de răspuns al justiției penale la radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent, pe plan internațional, și să asiste țările terțe partenere în acest sens, ținând cont în mod corespunzător de condițiile locale și de preocupările în materie de securitate și de siguranță publică

INVITĂ Președinția, Comisia și coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului să raporteze Consiliului după caz și la momentul adecvat cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a prezentelor concluzii.

---

[1] 14469/4/05

[2] 9956/14

[3] 16526/14

[4] 9951/15

[5] SN 10/15

[6] 5451/14

[7] 8293/15

[8] 9798/15

[9] Institutul de Cercetare Interregional al Națiunilor Unite în domeniul Criminalității și Justiției

[10] Forumul mondial pentru combaterea terorismului

**Press office - General Secretariat of the Council of the EU**

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

[press@consilium.europa.eu](mailto:press@consilium.europa.eu) - [www.consilium.europa.eu/press](http://www.consilium.europa.eu/press)